

RECENZJA

rozprawy doktorskiej

mgr inż. arch. Antonio Nevescanina

p.t.: *Limits and Differences in Revitalisation Process in „Transition” Countries on Example of Lodz and Zagreb, with Special Consideration of Public Space*

1. Podstawa opracowania recenzji

- Uchwała Rady ds. Stopni Naukowych w dyscyplinach Inżynieria Lądowa i Transport, Architektura i Urbanistyka Politechniki Łódzkiej z dnia 3.11.2021 r.
- Pismo Przewodniczącego Rady ds. Stopni Naukowych w dyscyplinach Inżynieria Lądowa i Transport, Architektura i Urbanistyka Prof. dr hab. inż. Dariusza Gawina z dnia 4.11.2021 r.
- Praca doktorska w wersjach: papierowej i elektronicznej.
- Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, Dz. U. nr 65 poz. 595 z późniejszymi zmianami (tekst jednolity na podstawie Dz. U. z 2017 r. poz. 1789)

2. Informacje wstępne

Praca doktorska *Limits and Differences in Revitalisation Process in „Transition” Countries on Example of Lodz and Zagreb, with Special Consideration of Public Space*, autorstwa mgr inż. arch. Antonio Nevescanina została wykonana pod opieką naukową dr hab. inż. arch. Bartosza M. Walczaka, prof. Pł.

Przedłożona do recenzji praca doktorska stanowi jeden, tom formatu A4 w twardej oprawie, starannie przygotowany pod względem edytorskim, zawierający 409 ponumerowanych stron. Praca składa się z: wprowadzenia (rozdział 1, strony 1-26), pięciu rozdziałów o numerach 2-6 (strony 27-361), zawierających główną treść merytoryczną oraz bibliografii (strony 362-385) i spisu ilustracji (strony 386-409).

Praca wzbogacona jest bardzo licznymi, czarno-białymi i kolorowymi ilustracjami w dobrej jakości, których znaczną część wykonał sam Autor. W sumie w pracy znajduje się 219 ilustracji.

3. Merytoryczna ocena rozprawy doktorskiej jako dzieła naukowego

3.1. Wybór tematu

Pan mgr inż. arch. Antonio Nevescanin podjął w swojej pracy doktorskiej temat bardzo aktualny. Wprawdzie działania mające na celu rewitalizację / regenerację miast były szeroko

podejmowane w krajach Europy zachodniej już w ubiegłym stuleciu, lecz jak słusznie zauważył Autor, w krajach postkomunistycznych proces ten rozwinął się dopiero po zmianie systemu polityczno – gospodarczego, przy czym w wielu z nich jest dopiero w fazie wstępnej.

Sformułowanie tematu przez Autora z całą pewnością wynika ze świadomości różnic pomiędzy podejściem do rewitalizacji w Europie zachodniej, a uwarunkowaniami wpływającymi na rewitalizację w krajach transformacji ustrojowej. Autor poszukuje w pracy doktorskiej studiów przypadków, które mogą posłużyć jako wzorcowe, między innymi dla Chorwacji. Na szczególną uwagę zasługują więc możliwości aplikacyjne pracy, ponieważ jak podkreśla Autor, w Chorwacji wciąż jeszcze nie rozpoczął się proces prawdziwej rewitalizacji obszarów miejskich. Mimo ewidentnych potrzeb widocznych w przestrzeni miast, brakuje zarówno podstaw legislacyjnych, jak i wypracowanych zasad dotyczących przygotowania, programowania i realizacji rewitalizacji obszarów zdegradowanych chorwackich miast.

Wybór tematu oceniam bardzo dobrze.

3.2. Cele, teza, metody badawcze, realizacja założeń

Głównym celem pracy doktorskiej jest oczywiście weryfikacja założonych tez poprzez poszukiwanie odpowiedzi na postawione pytania badawcze. Cele pracy doktorskiej Pana Nevescanina można także podzielić na teoretyczne i praktyczne. Do pierwszej grupy zalicza się zebranie i przeanalizowanie materiałów dotyczących działań rewitalizacyjnych w krajach Europy zachodniej oraz w krajach postkomunistycznych, zdefiniowanie podstawowych pojęć takich jak rewitalizacja i przestrzeń publiczna, a także analiza i ocena przestrzeni publicznych w projektach rewitalizacyjnych. Cele praktyczne pracy doktorskiej to przede wszystkim sprawdzenie, czy istnieje podstawa do stworzenia modelu rewitalizacji dla miast postkomunistycznych oraz czy na podstawie przykładów dobrych praktyk możliwe jest opracowanie modelowego zbioru metod i narzędzi rewitalizacyjnych.

Autor sformułował dwie tezy. Pierwsza z nich mówi w skrócie, że Zachodnioeuropejskie i amerykańskie praktyki regeneracji i rewitalizacji miast nie są w pełni możliwe do zastosowania w krajach Europy Środkowej przechodzących transformację. Druga teza zakłada, że w oparciu o przykłady dobrych praktyk rewitalizacji obszarów miejskich pochodzące z krajów postkomunistycznych, można opracować modelowy proces regeneracji dla analogicznych miast, wymagający jednakże dostosowania do lokalnych uwarunkowań. Obydwie tezy są słuszne, chociaż pierwsza dość oczywista.

Cele, tezy i metody badawcze przyjęto prawidłowo, a założenia pracy zostały zrealizowane.

3.3. Konstrukcja pracy i wartość merytoryczna

Praca doktorska Pana Nevescanina zredagowana jest bardzo dobrze. Posiada logiczny, czytelny układ. Praca nie zawiera streszczenia (szerszy komentarz na ten temat w dalszej części recenzji), a także ani przypisów dolnych, ani końcowych. Rozprawa napisana jest dobrym językiem naukowym, w sposób swobodny i kompetentny.

Opracowanie składa się z 6 głównych rozdziałów:

- **Rozdział pierwszy** - wprowadzenie, które Autor rozpoczyna trafnie dobranym cytatem na temat złożoności struktury miasta oraz tego, że zmienność tej struktury generuje z czasem nowe wartości przestrzenne, ale równocześnie przynosi nam niezmiennie nowe wyzwania [Kaczmarek, Nadolny 2020]. Rozdział pierwszy ma klasyczną, prawidłową strukturę. Zawiera wszystkie niezbędne elementy, takie jak: uzasadnienie wyboru tematu, założenia, cele, tezy, metodologia, zakres badań i stan badań. To właśnie w tym rozdziale Autor definiuje miejską regenerację

i rewitalizację, wyjaśnia różnice i podobieństwa pomiędzy tymi pojęciami (ang. *renewal, regeneration, revitalization*), a także osadza je w specyfice poszczególnych krajów.

- **Rozdział drugi** *Urban Regeneration Process in Western Countries* poświęcony został rewitalizacji w krajach Zachodu, rozumianych tutaj jako zarówno kraje Europy Zachodniej, jak i Stany Zjednoczone Ameryki Północnej. Omawiając genezę procesów regeneracji miast, Autor słusznie nawiązuje między innymi do: przebudowy Rzymu w XVI wieku, planów przebudowy Londynu po Wielkim Pożarze w XVII wieku oraz przebudowy Paryża w XIX wieku, które miały znamienity wpływ na późniejsze działania odnowy miast w pozostałych częściach Europy. W dalszej części rozdziału (2.2. *Urban Planning in the 20th Century*, str. 35-52) Autor omawia planowanie miast w XX wieku. I właśnie ta część pozostawia lekki niedosyt. Możemy przeczytać tu o modernizmie, fordyzmie, post-modernizmie i Nowej Urbanistyce. Niestety zupełnie zostały pominięte takie koncepcje planowania miast XX wieku, jak na przykład miasto zwarte (wdrażane w urbanistyce od lat 60. XX wieku) i miasto zielone / eco-miasto (funkcjonujące w planowaniu od lat 80. ubiegłego stulecia), które również mają wiele wspólnego zarówno z rewitalizacją/regeneracją miast, jak i poprawą jakości przestrzeni publicznych. Podobnie koncepcja zrównoważonego rozwoju została tutaj przedstawiona symbolicznie.

W dalszej części rozdziału drugiego Autor przeprowadza nas poprzez serię współczesnych przykładów regeneracji zarówno amerykańskich, jak i zachodnioeuropejskich miast. I tak jak cel tego badania nie budzi zastrzeżeń, ponieważ jest nim zrozumienie narzędzi i metod procesu regeneracji miast, tak wyjście poza przypadki europejskie jest dyskusyjne. Sam Autor przyznaje, że działania w latach 70. mające na celu odnowę miast w USA wiązały się z zaburzeniami na wielką skalę, a ich efektem były tak niekorzystne zjawiska jak suburbanizacja i rozlewanie się miast. Sugerowane przez Autora odległe analogie pomiędzy przytoczonymi przykładami amerykańskich miast (Portland, Boston, Detroit) a miastami postkomunistycznymi nie wydają się wystarczające, aby zniwelować różnice wynikające z: odmiennego tła historycznego, poziomu rozwoju przemysłowego i gospodarczego, możliwości finansowych i potrzeb społecznych. W związku z tym, zdaniem recenzentki podrozdział 2.3, chociaż sam w sobie wartościowy, mógłby zostać usunięty z tekstu rozprawy doktorskiej bez szkody dla jej wartości merytorycznej, za to mógłby się stać podstawą zupełnie innego opracowania naukowego, na przykład artykułu do czasopisma punktowanego.

W tym miejscu chciałabym jeszcze zauważyć, że wspomniany podrozdział 2.3. *History of Urban Renewal and Current State of Urban Regeneration Projects in the United States of America* (strony 53-77) posiada zbyt długi tytuł. Sugerowałabym skrócenie go na przykład do: *Urban Renewal and Regeneration in the USA*.

Pozostałe, czyli europejskie przykłady rewitalizacji miast oceniam w pełni pozytywnie, jako dobrze dobrane i dające punkt wyjścia do dalszych wniosków w pracy doktorskiej.

- **Rozdział trzeci** zatytułowany jest *Public Space in the Urban Regeneration Process* (strony 121-170). Zawiera informacje od definicji przestrzeni publicznej, przez ewolucję jej funkcji i znaczenia na przestrzeni wieków, a także opis wpływu wydarzeń organizowanych w przestrzeniach publicznych, na ich szeroko rozumiane „ożywienie” i rewitalizację. Sądzę, że ten ostatni aspekt dobrze byłoby zacząć od nawiązania do rodzajów aktywności w przestrzeniach publicznych jakie wyróżnił Jan Gehl. Podzielił on aktywności na: konieczne, opcjonalne i społeczne (Gehl J., 2001: *Life Between Buildings*, The Danish Architectural Press, Copenhagen). Z kolei nieco inny podział

powodów użytkowania przestrzeni publicznych wprowadziła Marta Jaskulska, która stwierdziła, że aktywność w przestrzeni publicznej może wynikać z różnych motywacji, takich jak motywacje: komunikacyjne, komunikacji symbolicznej (spotkania, kontakty, chęć współuczestniczenia, wydarzenia kulturalne itp., konsumpcyjne, sportowe, rekreacyjne, wypoczynkowe oraz ekonomiczne (Jaskulska M., 2012: *Charakterystyka elementów przestrzeni publicznych*, [w:] Piskorski M., Romasiuk I. i in.: *Studium ogólnomiejskich przestrzeni publicznych – metodologia*, Biuro Rozwoju Gdańska, Gdańsk).

- **Rozdział czwarty** – *Architectural Heritage in the Urban Regeneration Process* (strony 171-191) – jak pisze sam Autor, służy jako ogólne wprowadzenie do teorii ochrony dziedzictwa kulturowego i konserwacji zabytków oraz jako ogólne spojrzenie na doktryny i paradygmaty międzynarodowe obowiązujące w tym zakresie. Rozdział ten jest istotny, aczkolwiek stosunkowo krótki i jako jedyny nie posiada szerokiego rozwinięcia w formie podrozdziałów. Z powodzeniem mógłby stworzyć jedną całość z rozdziałem trzecim i jako taki powinien być rozpatrywany.
- **Rozdział piąty** - *Urban Regeneration in Post-Socialist Cities – Case Studies of Lodz and Zagreb* – należy do najważniejszych pod względem merytorycznym. W tym rozdziale Autor najpierw opisuje podobieństwa i związki pomiędzy miastami w krajach transformacji ustrojowej, a następnie analizuje krótko Łódź i Zagrzeb, wybrane jako studia przypadku. Po krótkiej historii koncepcji urbanistycznych realizowanych w tych miastach, badanie koncentruje się na analizie współczesnych działań planistycznych i rewitalizacyjnych podejmowanych w tych miastach na przykładach w różnych skalach urbanistycznych. To porównanie obu miast prowadzi do zdiagnozowania zarówno podobieństw, jak również różnic, które mogą mieć decydujący wpływ na możliwości adaptacyjne opracowywanego w pracy doktorskiej modelu rewitalizacji. I tu pojawia się drobna uwaga. W przypadku analiz typu *case studies* dobrze jest stosować podobne kryteria opisu i/lub oceny. Służy temu między innymi ujednolicony sposób opisu analizowanych przykładów. Może to być za pomocą np. przygotowanej w tym celu karty obiektu, a w przypadku tak złożonego przedmiotu badań, jakim jest przestrzeń miasta, sugerowałabym zastosowanie podobnych punktów opisu (podrozdziałów). Wówczas zarówno Łódź, jak i Zagrzeb można by opisać według takich samych punktów, na przykład: *brief history of urban development* (5.2.1. dla Łodzi, a 5.3.1. dla Zagrzebia), *public spaces* (5.2.2, 5.3.2), *post-industrial heritage* (5.2.3, 5.3.3), *new investments* (5.2.4, 5.3.4), *important factors of urban regeneration* (5.2.5, 5.3.5). Równocześnie trzeba przyznać, że pewną słabością tego rozdziału jest brak zwięzłego podsumowania studium przypadków, najlepiej w formie tabeli. Taka synteza byłaby czytelnym potwierdzeniem jednej z głównych tez.
- **Rozdział szósty** - *Current State and the Future of Urban Regeneration, particularly in the Post-Socialist Countries* (strony 326-361) – jest najważniejszą pod względem merytorycznym częścią pracy doktorskiej. Podzielony na poszczególne zagadnienia, syntetyzuje badania prowadzone w zakresie: rewitalizacji obszarów miejskich w teorii i praktyce, wpływu procesów rewitalizacji na jakość przestrzeni publicznych ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania dziedzictwa przemysłowego, możliwości implementacji w krajach postkomunistycznych rozwiązań stosowanych w Europie Zachodniej i USA, studium przypadku Łodzi, studium przypadku Zagrzebia, modelowego procesu rewitalizacji. I właśnie ten ostatni element – modelowy proces rewitalizacji (*know-how model*) - zdaniem recenzentki, mógłby być jeszcze lepiej opracowany.

Autor wprawdzie przedstawił klarownie swoje wnioski w punktach, grupując je jako: pozytywne aspekty procesu rewitalizacji w Łodzi, aspekty rewitalizacji w Łodzi które powinny być poprawione oraz specyficzne uwarunkowania miasta Zagrzeb które wymagają uwagi. Trudno jednak pozbyć się wrażenia, że w tym „modelu know-how” brakuje modelu... A przecież wystarczyłoby uzupełnić tekst o dobrze opracowany, rozbudowany algorytm modelowego, wzorcowego procesu rewitalizacji oraz dodatkowo o schemat zarządzania procesem rewitalizacji. Takie ujęcie „modelu” bardzo pomogłoby w upowszechnieniu i praktycznym zastosowaniu wypracowanych przez Autora wniosków podczas programowania procesów rewitalizacji w krajach postkomunistycznych.

Na koniec rozprawy doktorskiej Autor stwierdza, że „rewitalizacja w krajach postsocjalistycznych odnosi się do różnorodnych problemów, z którymi kraje zachodnie borykały się już wcześniej w swojej historii, ale także do problemów, z którymi ludzkość boryka się obecnie na skalę globalną, takimi jak zmiany klimatyczne, potrzeba zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska przyrodniczego. To sprawia, że proces rewitalizacji w krajach postsocjalistycznych staje się jeszcze bardziej złożony”. Może właśnie rewitalizacja w kontekście adaptacji do zmian klimatu jest zapowiedzią kolejnych planów badawczych Autora?

Wyniki badań zawarte w rozdziale szóstym są interesujące i dobrze opisane. W wielu pracach w tej części pojawiają się powtórzenia z poprzedzających rozdziałów i oczywistości, tymczasem Autorowi udało się tego uniknąć. Dopowiada i porządkuje tutaj szereg zagadnień, poszerza ich zakres i dowodzi wstępnie założonych tez.

- **Bibliografia** - tekst pracy doktorskiej zawiera poprawne odwołania do literatury. Autor podaje w bibliografii znaczną ilość źródeł takich jak: dokumenty prawne, strony internetowe, książki i artykuły (łącznie 474 pozycje). Źródła wskazane w bibliografii dobrane są poprawnie do treści pracy (uwagi do bibliografii w dalszej części niniejszej recenzji).

Na koniec tej części recenzji chciałabym podkreślić, że chociaż jest to odczucie subiektywne, widać, że Autor poświęcił należytą uwagę graficznej stronie swojej pracy. W efekcie otrzymujemy do rąk tom bardzo dobrze edytowany, estetyczny, dopracowany, w którym każdy element jest na właściwym miejscu i właściwie wyeksponowany. I chociaż nie stanowi to o wartości merytorycznej pracy naukowej, to z pewnością wpływa na jej odbiór i czytelność.

4. Uwagi szczegółowe

Pracę oceniam pozytywnie, a zamieszczone poniżej uwagi służą dyskusji i mogą zostać uwzględnione przez Autora w przyszłości, na przykład podczas przygotowania monografii.

- Metodologia badań, chociaż prawidłowo przyjęta, jest zbyt zwięzła i nie została dobrze opisana. Część tego podrozdziału stanowi powtórzenie opisu celów badań, natomiast to co Autor określił jako podział badań na grupy, w rzeczywistości stanowi mieszankę metod badawczych i założeń poszczególnych rozdziałów. Dla właściwego opisu metodologii badań można było wykorzystać książkę E. Niezabitowskiej, która stanowi powszechnie stosowaną przez naukowców systematykę wiedzy na ten temat. Według Elżbiety Niezabitowskiej [...] *metoda badawcza jest strategią rozwiązywania problemu badawczego posługująca się zestawem zestandaryzowanych technik i narzędzi badawczych [...], za technikę badawczą uważa się czynności praktyczne, regulowane [...], pozwalające na otrzymanie optymalnie sprawdzalnych informacji, natomiast*

narzędziem badawczym może być każdy przedmiot służący do realizacji wybranej techniki badań (Niezabitowska E., 2014: *Metody i techniki badawcze w architekturze*, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice, s. 181). Według takiego spojrzenia na badania naukowe może okazać się, że Autor w rzeczywistości dla opracowania historii i definicji rewitalizacji zastosował między innymi metodę logicznej argumentacji, w której posłużył się takimi narzędziami jak literatura przedmiotu, dokumentacja urbanistyczna itp. Natomiast dla zobrazowania przykładów rewitalizacji obszarów miejskich Autor przyjął metodę historyczno-interpretacyjną, posługując się technikami kwerendy danych współczesnych i archiwalnych, badań literaturowych, analiz porównawczych, a także inwentaryzacji fotograficznej.

- Kolejna drobna uwaga dotyczy subiektywnego wrażenia, że w niektórych fragmentach rozprawy doktorskiej brakuje spojrzenia urbanisty na proces rewitalizacji. Najlepiej obrazują to ilustracje, które Autor, praktykujący architekt, dobrał w taki sposób, że generalnie zdjęcia architektury przeważają nad schematami, mapami, ortofotomapami, widokami kwartałów zabudowy itp. Szczególnie dotyczy to piątego rozdziału, w którym czuje się niedosyt np.: rzutu Zespołu Pofabrycznego Karola Scheiblera, schematu OFF Piotrkowska, schematu EC1, a przede wszystkim elementów ilustrujących łódzką rewitalizację, czyli np. dobrej jakości schematów pochodzących z *Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Łodzi 2026+*, takich jak mapa „Podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji”, stanowiąca załącznik nr 1 do wspomnianego GPR.
- W rozdziale szóstym na str. 336 znajdujemy samotne wyrażenie „Circular economy” – w przeciwieństwie do poprzednich aspektów regeneracji miast, ten nie został w żaden sposób omówiony. Pozostał pojedynczym hasłem, do którego należałoby wrócić lub zupełnie pominąć w rozważaniach.
- Tytuły niektórych rozdziałów zamiast być zwięzłe i czytelne, są zbyt długie i zawite, co utrudnia orientację w ich treści. Przykładem może być rozdział 6.6. *Implementing Know-How Model in Post-Socialist Countries - Revitalisation Experiences from Lodz - Possible Model for Urban Regeneration of Zagreb?*
- Brakuje ostatecznego podsumowania pracy. Jeśli jest nim fragment ze strony 361, to należałoby go bardziej wyróżnić (a może i rozwinąć) oraz zaopatrzyć kolejnym punktem.
- Bibliografia zastosowana w pracy doktorskiej jest bardzo rozwinięta (474 pozycje). Dlatego postawiłam sobie pytanie, czy wszystkie pozycje bibliografii mają swoje odwołania w tekście. Nie byłam w stanie zweryfikować całego zbioru, dlatego wybrałam pozycje literatury na losowo wybraną literę („B”) i dla nich sprawdziłam, czy znalazły swoje miejsce sygnałne w tekście. Okazało się, że w wybranym zbiorze 41 pozycji bibliografii aż 24 pozycje nie posiadają odwołań w tekście pracy. Są to:
BACON (1985), BACZYNSKI, DZIEKONSKI (2004), BAILEY, ROBERTSON (1996), BAING, WONG (2018), BANDARIN, VON OERS (2012), BARISIC-MARENIC (2009), BARISIC-MARENIC (2011), BARON et al. (2019), BAROSIO et al. (2016), BASIC et al. (2012), BASSET (1993), BATISTA et al. (2017), BERG et al. (2010), BETLEJ, RADZIEJOWSKA (2016), BIANCHINI et al. (1996), BILIC, IVANKOVIC (2006), BILUSIC (1993), BISCHOF ET AL. (2013), BLAKELEY, EVANS

(2009), BLANCO (2009), BODEGRAJAC (1987), BONISLAWSKI, JANIK, WALCZAK (2016), BOOHER (2000), BOROWCZYK (2019).

Nie jest właściwym umieszczanie w bibliografii wszystkich znanych sobie pozycji literatury, które mają związek z badanym zagadnieniem. Bibliografia powinna stanowić uporządkowany wykaz (zwykle alfabetyczny, rzadziej chronologiczny) wykorzystanych w tekście źródeł (ksiązek, artykułów, publikacji elektronicznych itp.). Tylko takie podejście umożliwia weryfikację: przedstawionych w pracy naukowej treści i rzetelnej wiedzy Autora.

- Ponadto w spisie literatury i odwołaniach do niej występują pewne drobne błędy. Na przykład pozycja 35 bibliografii to: BARWINSKI, M. 2009. *Rozwój przestrzenny i zmiany funkcjonalne Łodzi – uwarunkowania geograficzne, ekonomiczne, polityczne*, podczas gdy na stronie 204 odwołanie do literatury kieruje nas do książki z 2013 roku (a nie 2009): „(...)In the year 1820 the first urban plan was presented, for the design of the spatial layout of the “New Town” [Barwinski 2013].” Podobnie sytuacja wygląda z pozycją 51 bibliografii: BONTJE, M. 2014. *Leipzig: Back to Growth, but Not for Everyone* [in:] *The ProCity*. Online [<http://theprotocity.com/leipzig-back-growth-everyone/>] access: 28th December 2020, do której odwołanie w tekście na stronie 202 wygląda następująco: “(...) Bontje [2005] list three main factors for the city shrinkage (...)”.
- Praca nie zawiera streszczenia. Wydaje się to niedopatrzeniem, które warto uzupełnić na przykład przed ewentualnym przygotowaniem pracy doktorskiej do druku w postaci monografii. Trzeba mieć świadomość, że jeśli praca naukowa zostaje opublikowana, więcej osób czyta tytuł i abstrakt niż całą pracę. Dlatego ważne jest, aby przyciągnąć uwagę czytelnika poprzez tytuł i streszczenie tak zwięzłe, dokładne i czytelne, jak to tylko możliwe. Co więcej, współcześnie większość ludzi korzysta z elektronicznych wyszukiwarek, aby znaleźć interesujące ich opracowania naukowe. Zazwyczaj wyszukiwarki te przeszukują bazy danych, które zawierają jedynie tytuł, listę autorów i abstrakt/streszczenie. Dlatego dobrą, a wręcz konieczną praktyką w pracy badacza jest stosowanie zwięzłych tytułów i dobrze skonstruowanych abstraktów.

5. Podsumowanie

Podsumowując opinię na temat pracy *Limits and Differences in Revitalisation Process in „Transition” Countries on Example of Lodz and Zagreb, with Special Consideration of Public Space*, autorstwa Pana mgr inż. arch. Antonio Nevescanina stwierdzam, że Autor podjął aktualny i potrzebny temat, właściwie sformułował cele i tezy oraz dobrał metody i narzędzia badawcze, a następnie przeprowadził badania, w wyniku których zweryfikował prawdziwość tez oraz dostarczył interesującego materiału porównawczego i badawczego.

Należy podkreślić, że wymienione w recenzji uwagi mają charakter polemiczny i nie obniżają końcowej oceny pracy, która posiada dużą wartość poznawczą, analityczną i aplikacyjną.

Praca jest kompletna, stanowi **oryginalne rozwiązanie problemu naukowego** oraz **wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej**, a także **umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej**.

6. Wniosek o dopuszczenie pracy do publicznej obrony

Zgodnie z przedstawioną oceną pracy doktorskiej Pana mgr inż. arch. Antonio Nevescanina p.t.: „Limits and Differences in Revitalisation Process in „Transition” Countries on Example of Lodz and Zagreb, with Special Consideration of Public Space” stwierdzam, że spełnia ona wymagania stawiane

pracom doktorskim w dyscyplinie *architektura i urbanistyka* zawarte w Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.). W związku z tym wnioskuję o dopuszczenie Autora do dalszego procedowania.

Uwzględniając niezaprzeczalne wartości naukowe, poznawcze i aplikacyjne rozprawy, oceniam ją wysoko i wnioskuję o wyróżnienie pracy doktorskiej Pana mgr inż. arch. Antonio Nevescanina.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'A. Nevescanina', written in a cursive style.

Gliwice, 27.12.2021